

TEVFİK UYAR

ASTROLOJİNİN

BİLİMLE

İMTİHANI

DESTEK YAYINLARI: 1135

ARAŞTIRMA: 269

TEVFİK UYAR / ASTROLOJİNİN BİLİMLE İMTİHANI

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, yayınevinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Yelda Cumalıoğlu
Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Yayın Koordinatörü: Özlem Esmergül
Editör: Özlem Küskü
Son Okuma: Devrim Yalkut
Kapak Tasarım: Işıl Ilgıt Şimşek
Sayfa Düzeni: Işıl Ilgıt Şimşek
Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak - Mesud Topal

Destek Yayınları: Temmuz 2019

2. Baskı Kasım 2019

Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN 978-605-311-619-6

© Destek Yayınları
Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul
Tel. (0) 212 252 22 42
Faks: (0) 212 252 22 43
www.destekdukkani.com
info@destekyayinlari.com
facebook.com/DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari
instagram.com/destekyayinlari
www.destekmedyagrubu.com

Deniz Ofset – Nazlı Koçak
Sertifika No. 40200
Maltepe Mahallesi
Hastane Yolu Sokak No. 1/6
Zeytinburnu / İstanbul

TEVFİK UYAR

ASTROLOJİNİN

BİLİMLE

İMTİHANI

YILDIZINIZ NE SÖYLEMİYOR?

İÇİNDEKİLER

YENİ BASKI İÇİN ÖNSÖZ.....	7
İLK SÖZ.....	9
BİRİNCİ BÖLÜM	
NEREDEN ÇIKTI?	13
İKİNCİ BÖLÜM	
NEDEN SAHTE?	51
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
NİÇİN TUTTU?	143
SON SÖZ	181
TEŞEKKÜR	193
KAYNAKÇA	195
EK-1:	
ASTROLOJİK BİLGİ UYGUNLUK TESTİ	199
EK-2:	
ASTROLOJİ SÖZDEBİLİMİ VE TOPLUM İÇİN	225

YENİ BASKI İÇİN ÖNSÖZ

Bu kitap ilk olarak 2015 yılı Temmuz’unda Kırmızı Kedi Yayınevi’nden çıktı ve çok kısa sürede ilk baskısını bitirdi. Daha sonra yine aynı yayınevinden ikinci bir baskı daha yaptı. Aldığım geribildirimlerden biliyorum ki, hem astronomların hem de astrologların kütüphanelerinde yer alabilme başarısını gösterdi, ders ve seminerlerde tavsiye edildi ve Türkiye’de derli toplu kaleme alınmış yerli bir popüler bilim kitabı olarak yorumlandı. “Ya bu astroloji mevzuunda beni rahatsız eden bir şeyler var” diyen pek çok insan için aydınlatıcı bir rehber oldu. Nihayet kitap piyasada bulunmaz hale geldi. Nereden mi biliyorum? Çünkü ben de uzun süredir bulamıyorum ve elimde sadece hatıra olsun diye sakladığım iki kopya var. Elbette bir kitabın binlerce baskısını tüketip piyasada bulunamaz hale gelen bir yazar için mutluluk verici bir şey. (Kendisinin de bulamıyor olması hariç.) İlgi gösteren herkese sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu kitaptan sonra kaçınılmaz olarak “astroloji karşıtı” sıfatı üzerime epey yapıştı. İnsanlar beni sözdebilim sosyolojisi hakkında düşünen ve yazan bir yazar, profesyonel bir emniyet yöneticisi ya da örgütsel davranış çalışan bir akademisyen olarak değil, “astroloji düşmanı” olarak tanıyor ve öyle hatırlıyorlar. Pek çok radyo ve TV programına bu konu için çağrıldığım düşünülürse böyle olması çok doğal... “Astroloji düşmanı” denmesinden çok rahatsız değilim ama “düşman” doğru bir kelime

olmadığı için kendimi savunmak zorunda hissediyorum. Çünkü ben herhangi bir şeyin düşmanı değil, bir eleştirel düşünme ve bilim dostuyum...

Bu kitap şimdi sizlere Destek Yayınları etiketiyle yeniden sunuluyor. Kısa bir süre önce *Safsatalar* adlı kitabımı da okurla buluşturan yayınevi, bu kitabın yeni baskısı için de tereddütsüz gönüllü oldu. Yelda Cumalıoğlu'na bana duyduğu güven ve tanıdığı imkân için çok teşekkür ederim. İlk göz ağrım diyebileceğim bu kitabın yeni baskısının orijinaline mümkün olduğunca yakın olmasını istediğim için yanlış bilgileri düzeltmek dışında çok müdahale etmemeye çalıştım. Mesela Carlson deneyi hakkında açıkladığım bazı detayların hatalı olduğunu sonradan fark ettim: Deneyde söz konusu olan kişilerin burçları değil, kişilere özel horoskoplarıydı. Şu an elinizde tuttuğunuz kopyada bu yanlışlık düzeltilmiş durumda. Takiyüddin'in rasathanesinden bahsettiğim kısımda Osmanlı padişahları III. Murat ve III. Mehmet'i yanlışlıkla birbirinin yerine kullanmıştım. Bunu da bu baskıda düzelttim.

Bazı küçük eklemeler de yaptım. Mesela “Ne zararı var?” sorusuna yer verdiğim son söz bölümünü genişlettim. Aktardığım yeni fikirleri 2016 yılında yayımlanan “Astroloji Sözdebilimi ve Toplum İçin Yarattığı Tehditler Üzerine Bir Tartışma” adlı makalemden alıntılarla özetledim. İlgilileri makaleyi kitabın sonunda ek bölüm olarak bulabilirler.

Keyifli okumalar.

Mayıs 2019

İLK SÖZ

İngilizcede kitapları temelde iki kategoriye sokarlar: Kurgu ve kurgu dışı (İng. *fiction* ve *non-fiction*). Bu sınıflandırma bir sanat ürünü olan edebi eserlerle, bilgi vermeyi amaçlayan araştırma/inceleme eserleri arasındaki temel ayrımı vurgular. Türkçede de edebiyat ve edebiyat-dışı olarak ayrıldığına şahit oldum.

Bu ayrım biraz yanıltıcı bir ayrım bence. Sebebi de bilgi vermeyi amaçlayan pek çok eserin de aslında kurgulanmış olmaları. Örneğin kayıp kıta Atlantis hakkında yazılmış pek çok kitap var. Sanırsınız yazarlar bir Atlantisli ile röportaj yapmış da öyle yazmış: Şöyle giyinirlerdi, böyle eğlenirlerdi, şunu yerlerdi vb... Ya da size irisinizdeki lekelerin ne anlama geldiğini, adınızdaki harflerin kaderinize nasıl katkıda bulunduğunu veya evrene güzel mesajlar göndermenizin faydalarını anlatan kitaplar var. Oysa ne böyle bir adanın varlığı hakkında ne de irisinizle kaderiniz arasındaki ilişkiye dair herhangi bir kanıt var. Adınızdaki harflerin karakterinize ya da iş yaşamınıza bir katkıda bulunduğunu veyahut evrenin mesaj aldığını ortaya koyan hiçbir şey de yok. Dolayısıyla tüm bu yazılanlar kitapların yazarlarının kurgularıdır ve bir roman yazarından daha fazla hayal gücü kullandıklarına bile şahit olabilirsiniz. Bu yüzden bana kalırsa bir kitabın kurgu dışı olabilmesi için sadece gerçekleri anlatmayı amaçlıyor olması lazım. Bir eserin edebi eser olmamasına

rağmen çoğunlukla hayal gücüne dayanması onu pek kurgu dışı yapmıyor. Yapsa yapsa *sanat dışı* yapıyor.

Elinizde tuttuğunuz bu eser bahsini ettiğim şekilde sınıflandırılırsa kurgu dışı eserler sınıfına girer. Çünkü sadece gerçekleri ve bu gerçeklerin dayandığı gözlemleri, deneyleri ya da tarihi belgeleri anlatmaya çalışıyor. Bunu yaparken de akıl yürütmeyi, mantıksal sorgulamayı ihmal etmiyor. Mükemmel mi? Değil elbette... Akılcı mı? Kesinlikle!

Bu kitabı yazıp bitirmem 3 yılımı aldı. Nedenleri çok... Her şeyden önce kısaltmam gerekiyordu –evet kısaltmam gerekiyordu– zira ilk yazmaya başladığımda aklıma ne gelmişse yazmıştım. 2011 yılının sonlarıydı kitaba niyetlendiğim dönem. Aynı zamanda *Açık Bilim* dergisinin ekibini kurmaya başladığımız, İstanbul’da Radyo 24’te yayınlanacak olan yine “Açık Bilim” adındaki radyo programının hazırlıklarını yaptığımız dönemdi ve enerjimi o zamanlar emekleme safhasında olan bu projelere de aktarmak zorundaydım. 2012 yılı sonlarında bir yayınevi ile sözlü mutabakata vardım ve bu mutabakatın yarattığı sorumlulukla kitabı bitirmek için kolları sıvadım: Fakat bu defa hem benim başımdan hem de yayınevi sahibinin başından bazı kişisel talihsizlikler geçti. Kısa bir süre sonra devreye duyarlı ve düşünen insanlara işini gücünü bıraktırıp kendini takip ettiren hareketli Türkiye siyaseti girdi. Kitap projesi bilgisayarımın bir köşesinde benim ilgimi beklemeye başladı; ta ki 2014 yılında TEDxReset etkinliği kapsamında “Bilim yeterince heyecanlıdır” adlı bir konuşma yapana kadar. Bu kitabın içerisinde yer alan konuların küçük bir kısmını da içeren, basınımızın bilim haberciliğinde yaptığı özensizlik ve hatalara değinen bu konuşma hakkında harika geribildirimler aldım...